

اثر ترکیب سطوح مختلف ۴، ۲-D و BAP در محیط کشت MS ۴/۱ بر برخی خصوصیات کالوس زایی قطعات گره دار شاخه فرعی میانی نسترن وحشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۰/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۲۷

کد مقاله: ۷۹۳۱۶

محبوبه رحیمی^{۱*}، وحید روحی^۲، عبدالرحمان محمدخانی^۳

چکیده

پژوهش حاضر در راستای دستیابی به روش مناسب ریزازدیادی گیاه دارویی نسترن وحشی (*Rosa canina L.*) به عنوان مهم ترین پایه گل رز انجام پذیرفت. آزمایش به صورت فاکتوریل در قالب طرح پایه کاملاً تصادفی با دو فاکتور BAP با غلظت های (صفر، ۰/۷۵، ۱/۵، ۲/۲۵ و ۴/۵ mgL-1) و ۲،۴-D با غلظت های (صفر، ۱/۵، ۲/۵، چهار و ۵/۵ mgL-1) در محیط کشت MS 1/4 در چهار تکرار (هر تکرار شامل دو ریزنمونه) انجام شد. نمونه ها در اواسط فصل پاییز از قسمت میانی ساقه های فرعی میانی درختچه ای در مرحله میوه دهی (قرمز پررنگ) تهیه شدند، قطعات گره دار ۱/۵ سانتی متری با اتانول ۷۰ درصد به مدت یک دقیقه و هیپوکلریت سدیم ۱۰ درصد به مدت ۱۵ دقیقه ضد عفونی و سپس آب شویی شدند. نمونه ها در اتاق رشد در دمای ۲۳ تا ۲۵ درجه سانتی گراد و دوره فتوسنتزی ۱۶ ساعت روشنایی و هشت ساعت تاریکی نگهداری شدند. پس از گذشت سه ماه از تاریخ کشت و بدون انجام هیچ گونه واکنشی، آزمایش متوقف گردید. نتایج نشان داد؛ در محیط کشت MS ۴/۱، افزایش غلظت ۲،۴-D موجب افزایش دو شاخص وزن تازه و خشک کالوس و افزایش غلظت BAP موجب کاهش دو شاخص مذکور می شود. تیمار دارای ۲/۵ mgL-1 2,4-D به علاوه ۰/۷۵ mgL-1 BAP تیمار دارای ۵/۵ mgL-1 2,4-D به علاوه ۲/۲۵ mgL-1 BAP و همچنین تیمار دارای ۵/۵ mgL-1 2,4-D به علاوه ۰/۷۵ mgL-1 BAP بیشترین وزن تازه و خشک کالوس را داشتند. در ضمن، کالوس های به دست آمده دارای بافتی با سفتی متوسط (ترد)، ناصاف (گره دار) و به رنگ سفید برفکی آمیخته به سبز کم رنگ بودند، روی برخی از کالوس ها لکه های صورتی نیز مشاهده شد.

واژگان کلیدی: سفید برفکی، گیاه دارویی، لکه صورتی، وزن تازه، وزن خشک.

۱- دانشجوی دکتری علوم باغبانی دانشگاه تربیت مدرس، تهران (نویسنده مسئول)

mahrahimi8@gmail.com

۲- دانشیار گروه علوم باغبانی دانشگاه شهرکرد، شهرکرد

۳- دانشیار گروه علوم باغبانی دانشگاه شهرکرد، شهرکرد